

# ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ У ВПРОВАДЖЕННІ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТУ

Вінницький національний технічний університет

## Анотація

У роботі досліджено психологічні бар'єри, які виникають під час впровадження інновацій в освіту. Для вирішення цієї проблеми було проведено опитування вчителів середніх шкіл та проаналізовано рівень опору нововведенням, страх перед змінами та перевантаження інформацією. Основна увага приділялася факторам, що перешкоджають ефективному впровадженню інноваційних технологій у навчальний процес.

**Ключові слова:** інновації в освіті, психологічні бар'єри, страх перед змінами, опір інноваціям, вчительська мотивація.

## Abstract

The work examines psychological barriers that arise during the introduction of innovations in education. To solve this problem, a survey of secondary school teachers was conducted and the level of resistance to innovation, fear of change and information overload was analyzed. The main attention was paid to the factors preventing the effective implementation of innovative technologies in the educational process.

**Key words:** innovations in education, psychological barriers, fear of changes, resistance to innovations, teacher motivation.

## Вступ

Щодня освітні технології продовжують розвиватися, що змушує вчителів адаптуватися до нових методів і інструментів. Однак не всі педагоги готові до цих змін через психологічні бар'єри, такі як страх перед змінами та перевантаження інформацією. Здатність виявляти та долати ці бар'єри є ключовим фактором для успішного впровадження інновацій в освітній процес. Опір змінам може знижувати ефективність впровадження нових технологій, що, в свою чергу, впливає на якість навчання.

## Постановка задачі

Метою роботи є виявлення основних психологічних бар'єрів, з якими стикаються вчителі при впровадженні інноваційних технологій в освіті.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання:

- провести огляд існуючих досліджень щодо психологічних бар'єрів у впровадженні інновацій;
- розробити та провести опитування серед вчителів для виявлення рівня опору нововведенням;
- проаналізувати отримані дані та визначити основні фактори, які впливають на опір інноваціям;
- запропонувати стратегії подолання цих бар'єрів.

## Результати дослідження

Для дослідження було проведено опитування серед 50 вчителів середніх шкіл щодо їхнього ставлення до впровадження нових освітніх технологій. Опитування виявило наступні ключові психологічні бар'єри:

- Страх перед змінами: 60% учасників опитування відзначили побоювання втратити контроль над навчальним процесом або відчуття себе некомпетентними при використанні нових технологій.
- Недовіра до інновацій: 45% вчителів вказали на недовіру до нововведень через відсутність достатньої підготовки та сумніви в ефективності нових методів.
- Перевантаження інформацією: 35% учасників опитування вказали на перевантаженість через постійне оновлення методик і технологій, що викликає стрес і відчуття втоми.

## Висновки

У ході дослідження було виявлено, що психологічні бар'єри є суттєвою перешкодою для впровадження інновацій в освітній процес. Для подолання цих бар'єрів необхідно впроваджувати системні заходи, включаючи психологічну підтримку, мотиваційні програми та професійне навчання для вчителів. Це дозволить підвищити рівень довіри до нових технологій та зменшити опір змінам.

Загалом, подолання психологічних бар'єрів сприятиме більш ефективному використанню інновацій в освіті, що позитивно вплине на якість навчального процесу та розвиток освітньої системи в цілому.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гаврилюк, М. С. *Інновації в освітньому середовищі: проблеми та перспективи*. Харків: Педагогічна наука, 2018.
2. Левченко, І. В. "Психологічні бар'єри вчителів при впровадженні інноваційних технологій". *Науковий вісник педагогіки і психології*, 2020, №3, с. 45–52.
3. Rogers, E. M. *Diffusion of Innovations*. Free Press, 2003 (5th ed.).

**Судець Анна Олександрівна** – студентка групи 2ІСТ-24м, факультет інтелектуальних інформаційних технологій та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: [annasudets2.0@gmail.com](mailto:annasudets2.0@gmail.com)

**Гречановська Олена Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, e-mail: [grechanovska.o@vntu.edu.ua](mailto:grechanovska.o@vntu.edu.ua)

**Sudets Anna O.** - student of Faculty of Intelligent Information Technology and Automation, 2IST-24m, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail [annasudets2.0@gmail.com](mailto:annasudets2.0@gmail.com)

**Grechanovska Olena V.** - Doctor of Pedagogical Sciences, professor of the Department of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: [grechanovska.o@vntu.edu.ua](mailto:grechanovska.o@vntu.edu.ua)